

7. Hafta Türkçe Yazım Kuralları 2

Başlat

Dersin Hedefi

Bu dersin hedefleri şöyledir;

Önceki dersimizde de belirttiğimiz gibi herkesin Türkçemizin yazım kurallarını iyi bilmesi gerekmektedir. Oysa birçok gazete, dergi ve kitabı incelediğimizde sayısız yazım hatası ile karşılaşmaktayız. Ne yazık ki bu hataları üniversite mezunu birçok gencimiz de yapmaktadır. Bu durum da hayli üzücüdür. Halbuki dili en iyi kullanması gereken kişiler üniversite eğitimi almış veya almakta olan kişilerdir. Önceki hafta olduğu gibi bu hafta ve bundan sonraki 2 ders boyunca yazım kuralları ve noktalama işaretleri üzerinde duracağız. Bu dersleri dikkatli bir şekilde takip eden öğrencilerimiz dilimizi yazım kurallarına uygun ve daha doğru bir şekilde kullanacaktır.

İçindekiler

İşleyeceğimiz Konular Kısaca Şöyledir:

- Ünsüzler
- Ünlü Daralması
- Kısaltmalar
- Ünlü Düşmesi
- Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

Ünsüzler

Ünsüzler ses tellerinin titreşime uğrayıp uğramamasına göre iki gruba ayrılır:

1. Ses tellerinin titreşmesiyle oluşan ünsüzlere **yumuşak** (ötümlü, tonlu) **ünsüzler** adı verilir:
b, c, d, g, ğ, j, l, m, n, r, v, y, z
2. Ses telleri titreşmeden oluşan ünsüzlere **sert** (ötümsüz, tonsuz) **ünsüzler** denir:
ç, f, h, k, p, s, ş, t

Dikkat: Kökeni Türkçe olan kelimelerin sonunda b, c, d, g ünsüzleri bulunmaz. Ancak anlam farkını belirtmek üzere ad, od, sac gibi birkaç kelimenin yazılışında bu kurala uyulmaz:

Örnekleri inceleyelim:

- ad (isim), at (binek hayvanı);
- od(ateş), ot (bitki);
- sac (yassı demir), saç (kıl).

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Ünsüzler

Yabancı dillerden dilimize girmiş olan sözcüklerin özgün biçimlerinin sonlarında bulunan **b, c, d, g** yumuşak ünsüzleri sertleşerek **p, ç, t, k**'ye dönüşür.

UYARI: Bu gibi alıntılar ünlü ile başlayan bir ek aldıklarında ise kelime sonlarındaki **sert ünsüzler** yumuşar.

Örnekleri inceleyelim:

- **kitap** (<kitab), **sebep** (<sebeb);
- **bant** (<band), **bent** (<bend), **cilt** (<cild), **etüt** (<etüd),
- **metot** (<metod), **standart** (<standard);
- **ahenk** (<aheng), **hevenk** (<aveng),
- **renk** (<reng) vb.

Örnekleri inceleyelim:

- kitap / kitabı, sebep / sebebi;
- bant / bandı, bent / bendi, cilt / cildi, etüt / etüdü, metot / metodu, standart / standardı;
- ahenk / ahengi, renk / rengi vb.

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Ünsüzler

UYARI:

Bazı alıntı kelimelerde ise yumuşama olmaz:

Örnekleri inceleyelim:

- cumhuriyet / cumhuriyete,
- evrak / evrakı,
- hukuk / hukuku,
- ittifak / ittifaka,
- sepet / sepeti,
- tank / tankı vb.

Çok heceli kelimeler ünlüyle başlayan bir ek aldıklarında sonlarında bulunan **p, ç, t, k** ünsüzleri yumuşayarak **b, c, d, ğ**'ye dönüşür:

Örnekleri inceleyelim:

- kelep / kelebi;
- ağaç / ağacı, kazanç / kazancı;
- geçit / geçidi, kanat / kanadı;
- başak / başağı, bıçak / bıçağı vb

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Ünsüzler

UYARI: Birden fazla heceli olduğu hâlde sonlarındaki ünsüzleri yumuşamayan kelimeler de vardır:

Örnekleri inceleyelim:

anıt / anıtı, bulut / bulutu,
kanıt / kanıtı, ölçüt / ölçütü
vb.

Tek heceli kelimelerin sonunda bulunan p, ç, t, k ünsüzleri ise iki ünlü arasında korunur:

Örnekleri inceleyelim:

ak / akı, at / atı, bük / bükü, ek / eki,
et / eti, göç / göçü, ip / ipi,
kaç / kaçınıcı, kök / kökü, ok / oku,
ot / otu, saç / saçtı, sap / sapı,
suç / suçu, süt / sütü vb.

Buna karşılık tek heceli olduğu hâlde sonlarındaki ünsüzleri yumuşayan kelimeler de vardır:

Örnekleri inceleyelim:

but/budu, dip/dibi, gök/göğü,
kap/kabı, kurt/kurdu, uç/ucu,
yurt/yurdu vb.

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Ünlü Daralması

Türkçede **a, e** ünlüleri ile biten fiillerin şimdiki zaman çekiminde, söyleyişte de yazımda da **a** ünlüsü **ı, u**; **e** ünlüsü **i, ü** olur:

UYARI:

Birden çok heceli olan ve **a, e** ünlüleri ile biten fiiller, ünlüyle başlayan ek aldıklarında bu fiillerdeki **a, e** ünlülerinde konuşurken yaygın bir daralma yani **ı, i**'ye dönme eğilimi görülür. Ancak söyleyişteki **ı, i** ünlüleri yazıya geçirilmez:

Örnekleri inceleyelim:

başlıyor (<başla-yor), **oynuyor** (<oyna-yor),
doymuyor (<doyma-yor), **izliyor** (<izle-yor), **diyor**
(<de-yor), **gelmiyor** (<gelme-yor), **gözlüyor**
(<gözle-yor) vb.

Örnekleri inceleyelim:

başlayan, yaşayacak, atlayarak, saklayalı,
atmayalım; gelmeyen, izlemeyecek, gitmeyerek,
gizleyeli, besleyelim vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Ünlü Daralması

Buna karşılık tek heceli olan **demek** ve **yemek** fiillerinde, söyleyişteki **i** ünlüsü yazıya da geçirilir:

Ancak;
deyince, deyip
sözcüklerindeki e yazılıştta korunur.

Örnekleri inceleyelim:

- diyen, diyerek, diyecek, diyelim, diye;
- yiyecek, yiyelim, yiyecekseniz, yiyeceksiniz vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Kısaltmalar

Kısaltma; bir kelimenin, terimin veya özel adın, içerdği harflerden biri veya birkaçı ile daha kısa olarak ifade edilmesi ve **simgeleştirilmesidir**. Kısaltmalarla ilgili kurallar şunlardır:

1. Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları **her kelimenin ilk harfinin** büyük olarak yazılmasıyla yapılır:

Örnekleri inceleyelim:

TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi), **TDK** (Türk Dil Kurumu), **ABD** (Amerika Birleşik Devletleri); **KB** (Kutadgu Bilig); **TD** (Türk Dili), **TK** (Türk Kültürü), **TDED** (Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi); **B** (batı), **D** (doğu), **G** (güney), **K** (kuzey); **GB** (güneybatı), **GD** (güneydoğu), **KB** (kuzeybatı), **KD** (kuzeydoğu) vb

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Kısaltmalar

Fakat bazen kelimelerin, özellikle son kelimenin birkaç harfinin kısaltmaya alındığı da görülür. Bazen de aradaki kelimelerden hiç harf alınmadığı olur. Bu tür kısaltmalarda, kısaltmanın akılda kalabilmesi için yeni bir kelime oluşturma amacı güdülür:

NOT: Gelenekleşmiş olan **T.C.** (Türkiye Cumhuriyeti) ve **T.** (Türkçe) kısaltmalarının dışında **büyük harflerle** yapılan kısaltmalarda **nokta** kullanılmaz.

Örnekleri inceleyelim:

- **BOTAŞ** (Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi),
- **İLESAM** (İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği),
- **TÖMER** (Türkçe Öğretim Merkezi) vb.

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Kısaltmalar

Ölçü birimlerinin, uluslararası kısaltmaları kullanılır:

Örnekleri inceleyelim:

m (metre), mm (milimetre), cm (santimetre), km (kilometre), g (gram), kg (kilogram), l (litre), mg (miligram), m² (metrekare), cm² (santimetrekare) vb.

Kuruluş, kitap, dergi ve yön adlarıyla ölçülerin dışında kalan kelime veya kelime gruplarının kısaltılmasında, ilk harfle birlikte kelimeyi oluşturan temel harfler dikkate alınır. Kısaltılan kelime veya kelime grubu; özel ad, unvan veya rütbe ise **ilk harf büyük**; cins isim ise **ilk harf küçük** olur:

Örnekleri inceleyelim:

Alm. (Almanca), İng. (İngilizce), Kocatepe Mah. (Kocatepe Mahallesi), Güniz Sok. (Güniz Sokağı), Prof. (Profesör), Dr. (Doktor), Av. (Avukat), Alb. (Albay), Gen. (General); sf. (sıfat), haz. (hazırlayan), çev. (çeviren), ed. (edebiyat), fiz. (fizik), kim. (kimya) vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için butona tıklayın.

Kısaltmalar

UYARI:

Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen ekler kısaltmanın uzun okunuşuna uygun olur:

UYARI:

Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde ise kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınır:

UYARI :

Ancak kısaltması büyük harflerle yapıldığı hâlde bir kelime gibi okunan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın okunuşu esas alınır:

Örnekleri inceleyelim:

- cm'yi,
- kg'dan,
- mm'den.

Örnekleri inceleyelim:

- BDT'ye,
- TDK'den,
- THY'de,
- TRT'den,
- TL'nin vb.

Örnekleri inceleyelim:

- ASELSAN'da,
- BOTAŞ'ın,
- NATO'dan,
- UNESCO'ya vb.

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Kısaltmalar

UYARI: Numara sözünün kısaltması da kelime gibi okunduğundan getirilecek olan ek okunuşa göre getirilecektir:

Örnekleri inceleyelim:

No.lu, No.suz

UYARI: Sonunda nokta bulunan kısaltmalarla üs işaretli kısaltmalara gelen ekler **kesmeyle ayrılmaz**. Bu tür kısaltmalarda ek noktadan ve üs işaretinden sonra, kelimenin veya üs işaretinin okunuşuna uygun olarak yazılır:

Örnekleri inceleyelim:

vb.leri, Alm.dan, İng.yi; cm³e (santimetreküpe), m²ye (metrekareye), 6⁴ten (altı üssü dörtten) vb.

UYARI: Sert ünsüzle biten kısaltmalar, ek aldıkları zaman okunuşta sert ses **yumuşatılmaz**:

Örnekleri inceleyelim:

AGİK'in (AGİĞ'in değil), CMUK'un (CMUĞ'un değil), RTÜK'e (RTÜĞ'e değil), TÜBİTAK'ın (TÜBİTAĞ'ın değil) vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Kısaltmalar

UYARI:

Birlik kelimesiyle yapılan kısaltmalarda söyleyişte **k'nin yumuşatılması** normaldir:

Örnekleri inceleyelim:

- ÇUKOBİRLİK'e (söylenişi ÇUKOBİRLİĞE),
 - FİSKOBİRLİK'in (söylenişi FİSKOBİRLİĞİN)
- vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Ünlü Düşmesi

İçeri, dışarı, ileri, şura, bura, ora,
yukarı, aşağı gibi sözler ek
aldıklarında **sonlarında bulunan**
ünlüler düşmez:

Örnekleri inceleyelim:

- içerde değil **içeride**,
- dışardan değil **dışarıdan**,
- ilerde değil **ileride**,
- şurda değil **şurada**,
- burda değil **burada**,
- orda değil **orada**,
- yukarda değil **yukarıda**,
- aşağıda değil **aşağıda** vb.

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

A) Cümleler büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Haftada dört kez kepek içeren ekmek, makarna ya da kabuklu pirinç tüketmek kanser riskini yüzde 40 azaltmaktadır.
Hamburger, patates kızartması gibi yiyecekleri tüketmeden önce kalp hastalıklarının üçte birinin bu yiyecekler yüzünden ortaya çıktığını hatırlayın ve fast food'dan vazgeçin.

Cümle içinde tırnak veya yay ayraç içine alınan cümleler büyük harfle başlar ve sonlarına uygun noktalama işareti (nokta, soru, ünlem vb.) konur:

Örnekleri inceleyelim:

Atatürk "Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!" diyor.
Anadolu kentlerini, köylerini (Köy sözünü de çekinerek yazıyorum.) gezsek bile görmek için değil, kendimizi göstermek için geziyoruz.
(Nurullah Ataç)

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

UYARI: İki çizgi arasındaki açıklama cümleleri büyük harfle başlamaz:

İki noktadan sonra gelen cümleler büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Bir zamanlar -bu zamanlar çok da uzak değildir, bundan on on iki yıl önce- Türk saltanatının maddi sınırları uçsuz bucaksız denilecek kadar genişti.
(Yakup Kadri Karaosmanoğlu)
Bu sefer de onları -her zamanki yerlerinde bulmak ihtimaliyle- farkında olmadan aramıştım.
(Ahmet Hamdi Tanpınar)

Örneği inceleyelim:

Menfaat sandalyeye benzer:
Başında taşırırsan seni küçültür, ayağının altına alırsan yükseltir.
(Cenap Şahabettin)

GÖSTER

Örnekleri görmek için butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

UYARI: İki noktadan sonra cümle ve özel ad niteliğinde olmayan örnekler sıralandığında bunlar büyük harfle başlamaz:

Örneği inceleyelim:

Bu eskiliği siz de çok evde görmüşsünüzdür: duvarlarda çiviler, çivi yerleri, lekeler...
(Memduh Şevket Esendal)

UYARI: Rakamla başlayan cümlelerde rakamdan sonra gelen kelime özel ad değilse büyük harfle başlamaz:

Örneği inceleyelim:

2007 yılında Türk Dil Kurumunun 75. yılını kutladık.

Örnek niteliğindeki kelimelerle başlayan cümlede de ilk harf büyük yazılır:

Örneği inceleyelim:

"Banka, bütçe, devlet, fındık, kanepeler, menekşe, şemsiye" gibi yüzlerce kelime, kökenleri yabancı olmakla birlikte artık dilimizin malı olmuştur. "Et-, ol-" fiilleri, dilimizde en sık kullanılan yardımcı fiillerdir.

GÖSTER

Örnekleri görmek için butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler**B. Dizeler büyük harfle başlar:****Örnekleri inceleyelim:**

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi.
(Muhibbi)

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
(Mehmet Akif Ersoy)

Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik
Bin atlı o gün dev gibi bir orduyu yendik.
(Yahya Kemal Beyatlı)

C. Özel adlar büyük harfle başlar:

1. Kişi adlarıyla soyadları büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Ahmet Haşim,
- Sait Faik Abasıyanık,
- Yunus Emre,
- Karacaoğlu,
- Âşık Ömer,
- Wolfgang von Goethe,
- Wilhelm Thomsen vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

Not: Takma adlar da büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- **Muhibbi** (Kanuni Sultan Süleyman),
- **Demirtaş** (Ziya Gökalp),
- **Tarhan** (Ömer Seyfettin),
- **Kirpi** (Refik Halit Karay),
- **Deli Ozan** (Faruk Nafiz Çamlıbel),
- **Server Bedi** (Peyami Safa),
- **Mehmet Ali Sel** (Orhan Veli Kanık) vb.

2. Kişi adlarından önce ve sonra gelen unvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- **Cumhurbaşkanı** Mustafa Kemal Atatürk, **Kaymakam** Erol Bey, **Dr.** Alâaddin Yavaşca;
- **Sayın** Prof. Dr. Hasan Eren;
- Mustafa **Efendi**, Zeynep **Hanım**, **Bay** Ali Çiçekçi; **Mareşal** Fevzi Çakmak, **Yüzbaşı** Cengiz Topel;
- **Mimar** Sinan, **Fatih** Sultan Mehmet, **Genç** Osman, **Deli** Petro vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

UYARI: Lakap veya unvan olarak kullanılan **akrabalık adları** büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Baba Gündüz,
- Dayı Kemal,
- Hala Sultan,
- Nene Hatun;
- Gül Baba,
- Susuz Dede,
- elli Baba vb.

UYARI: Akrabalık bildiren kelimeler **küçük harfle** başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Tülay ablama gittim.
- Ayşe teyzemin keki çok güzel.

Cümle içinde özel adın yerine kullanılan **makam veya unvan** sözleri büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Uzak Doğu'dan gelen heyeti Vali dün kabul etti.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

4. Saygı bildiren sözlerden sonra gelen ve **makam, mevki, unvan** bildiren kelimeler büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Sayın Bakan,
- Sayın Başkan,
- Sayın Rektör,
- Sayın Vali,

5. Mektuplarda ve resmî yazışmalarda **hitaplar** büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Sevgili Kardeşim,
- Aziz Dostum,
- Değerli Dinleyiciler,

6. Hayvanlara verilen **özel adlar** büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Boncuk,
- Fındık,
- Minnoş,
- Pamuk vb.

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

7. Millet, boy, oymak adları büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Alman, Arap, İngiliz, Japon, Rus, Türk;
Kazak, Kırgız, Oğuz, Özbek, Tatar;
Hacımusalı, Karakeçili
vb.

8. Dil ve lehçe adları büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Türkçe, Almanca, İngilizce, Rusça,
Arapça; Oğuzca, Kazakça, Kırgızca,
Özbekçe, Tatarca
vb.

9. Devlet adları büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Türkiye Cumhuriyeti, Kuzey Kıbrıs Türk
Cumhuriyeti, Amerika Birleşik
Devletleri, Suudi Arabistan,
Azerbaycan, Kırım Özerk Cumhuriyeti
vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

10. Din ve mezhep adları ile bunların mensuplarını bildiren sözler büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Müslümanlık, Müslüman;
- Hristiyanlık, Hristiyan;
- Musevilik, Musevi;
- Budizm, Budist;
- Hanefilik, Hanefi;
- Katoliklik, Katolik vb.

11. Din ve mitoloji ile ilgili özel adlar büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Müslümanlık, Müslüman;
- Hristiyanlık, Hristiyan;
- Musevilik, Musevi;
- Budizm, Budist;
- Hanefilik, Hanefi;
- Katoliklik, Katolik vb.

UYARI:

“Tanrı, Allah, İlah” sözleri özel ad olarak kullanılmadıklarında küçük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Eski Yunan tanrıları.
- Müzik dünyasının ilahı.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

12. Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Merkür, Venüs, Dünya, Mars, Satürn; Halley vb.

UYARI: Dünya, güneş, ay kelimeleri gezegen anlamı dışında kullanıldıklarında küçük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Biz dünyadan ayrı yaşarken dünya epey değişmiş.
(Hüseyin Cahit Yalçın)

13. Düşünce, hayat tarzı, politika vb. anlamlar bildirdiğinde doğu ve batı sözlerinin ilk harfleri büyük yazılır:

Örnekleri inceleyelim:

Batı medeniyeti,
Doğu mistisizmi vb.

UYARI: Bu sözler yön bildirdiğinde küçük yazılır:

Örnekleri inceleyelim:

Bursa'nın doğusu,
Ankara'nın batısı vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

14. Yer adları (kıta, bölge, il, ilçe, köy, semt vb.) büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Afrika, Asya; Güneydoğu Anadolu, İç Anadolu; İstanbul, Taşkent; Turgutlu, Ürgüp; Akçaköy, Çayırbağı; Bahçelievler, Kızılay, Sarıyer vb.

15. Yer adlarında ilk isimden sonra gelen ve deniz, nehir, göl, dağ, boğaz vb. tür bildiren ikinci isimler büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Ağrı Dağı, Aral Gölü, Asya Yakası, Çanakkale Boğazı, Dicle Irmağı, Ege Denizi, Erciyes Dağı, Fırat Nehri, Süveyş Kanalı, Tuna Nehri, Van Gölü, Zigana Geçidi vb.

UYARI: Özel ada dâhil olmayıp tamlama kuran şehir, il, ilçe, belde, köy vb. sözler küçük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Konya ili, Etimesgut ilçesi, Uzungöl beldesi, Taflan köyü vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

16. Mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak adlarında geçen mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak kelimeleri büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Halit Rifat Paşa Mahallesi, Yunus Emre Mahallesi, Karaköy Meydanı, Zafer Meydanı, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, Ziya Gökalp Bulvarı, Nene Hatun Caddesi, Cemal Nadir Sokağı, İnkılap Sokağı vb.

17. Saray, köşk, han, kale, köprü, kule, anıt vb. yapı adlarının bütün kelimeleri büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Dolmabahçe Sarayı, İshakpaşa Sarayı, Çankaya Köşkü, Horozlu Han, Ankara Kalesi, Alanya Kalesi, Galata Köprüsü, Mostar Köprüsü, Beyazıt Kulesi, Zafer Abidesi, Bilge Kağan Anıtı vb.

18. Yer bildiren özel isimlerde kısaltmalı söyleyiş söz konusu olduğunda, yer adının ilk harfi büyük yazılır:

Örnekleri inceleyelim:

Hisar'dan, Boğaz'dan, Köşk'e vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

19. Kurum, kuruluş ve kurul adlarının **her kelimesi** büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Türkiye Büyük Millet Meclisi, Türk Dil Kurumu, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi; Anadolu Kulübü, Mavi Köşe Bakkaliyesi; Yeşilay Derneği, Muharip Gaziler Derneği; Bakanlar Kurulu, Türk Dili Dergisi Yayın Danışma Kurulu,, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü vb.

20. Kanun, tüzük, yönetmelik, yönerge, genelge adlarının **her kelimesi** büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Medeni Kanun, Türk Bayrağı Tüzüğü, Telif Hakkı Yayın ve Satış Yönetmeliği vb.

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

21. Kurum, kuruluş, kurul, merkez, bakanlık, üniversite, fakülte, bölüm, kanun, tüzük, yönetmelik ve makam sözleri asılları kastedildiğinde büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Türkiye Büyük Millet Meclisi her yıl 1 Ekim'de toplanır. Bu yıl ise Meclis, yeni döneme erken başlayacak.
- Türk Dil Kurumu çalışmalarını titizlikle sürdürüyor. Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü, Kurumun 21 Mayıs 2009 tarihinde Kars'ta düzenlediği toplantıda kullanıma açıldı.
- 2876 sayılı Kanun bu yıl yeniden gözden geçiriliyor.

22. Kitap, dergi, gazete ve sanat eserlerinin (tablo, heykel, beste vb.) **her kelimesi** büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Nutuk, Safahat, Kendi Gök Kubbemiz, Anadolu Notları, Sinekli Bakkal; Türk Dili, Türk Kültürü, Varlık; Resmi Gazete, Hürriyet, Milliyet, Türkiye, Yeni Asır; Kaplumbağa Terbiyecisi; Yorgun Herkül; Saraydan Kız Kaçırma, Onuncu Yıl Marşı vb.

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

UYARI: Özel ada dâhil olmayan gazete, dergi, tablo vb. sözler büyük harfle başlamaz:

Örnekleri inceleyelim:

Milliyet gazetesi,
Türk Dili dergisi,
Halı Dokuyan Kızlar tablosu vb.

UYARI: Kitap, makale, tiyatro eseri, kurum adı vb. özel adlarda yer alan kelimelerin ilk harfleri büyük yazıldığında **ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de** sözleriyle **mı, mi, mu, mü** soru eki küçük harfle yazılır:

Örnekleri inceleyelim:

Mai ve Siyah, Suç ve Ceza,
Leyla ile Mecnun, Turfanda mı, Turfa mı?,
Diyorlar ki, Ben de Yazdım,
Dil ve Tarih Yüksek Kurumu vb.

UYARI: Özel adın tamamı büyük yazıldığında **ve, ile, ya, veya, yahut, ki, da, de** sözleriyle **mı, mi, mu, mü** soru eki de büyük harfle yazılır:

Örnekleri inceleyelim:

MAI VE SİYAH, SUÇ VE CEZA, LEYLA İLE
MECNUN, DİYORLAR KI, BEN DE YAZDIM,
vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

23. Ulusal, resmî ve dinî bayramlarla anma ve kutlama günlerinin **adları** büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Cumhuriyet Bayramı, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Ramazan Bayramı, Kurban Bayramı, Nevruz Bayramı, Miraç Kandili; Anneler Günü, Dünya Tiyatro Günü, 14 Mart Tıp Bayramı, Hıdırellez vb.

24. Kurultay, bilgi şöleni, çalıştay, açık oturum vb. toplantıların adlarında **her kelimenin ilk harfi** büyük yazılır

Örnekleri inceleyelim:

VI. Uluslararası Türk Dili Kurultayı, Kitle İletişim Araçlarında Türkçenin Kullanımı Bilgi Şöleni, Karamanlı Türkçesi Araştırmaları Çalıştayı vb.

25. Tarihî olay, çağ ve dönem **adları** büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Kurtuluş Savaşı, Millî Mücadele, Cıralı Taş Devri, İlk Çağ, Lale Devri, Cahiliye Dönemi, Buzul Dönemi, Millî Edebiyat Dönemi, Servetifünun Dönemi'nin, Tanzimat Dönemi'nde vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

26. Özel adlardan türetilen **bütün kelimeler** büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Türklük, Türkleşmek, Türkçü,
Türkçülük, Türkçe, Avrupalı,
Avrupalılaşmak, Asyalılık,
Darvinci, Konyalı, Bursalı vb.

UYARI: Özel ad kendi anlamı dışında **yeni bir anlam** kazanmışsa büyük harfle **başlamaz**:

Örnekleri inceleyelim:

acem (Türk müziğinde bir perde),
hicaz (Türk müziğinde bir makam),
amper (elektrik akımında şiddet birimi),
jul (fizikte iş birimi),
allahlık (saf, zararsız kimse),
donkişotluk (gereği yokken kahramanlık
göstermeye kalkışma) vb.

UYARI: Para birimleri büyük harfle **başlamaz**:

Örnekleri inceleyelim:

avro, dinar, dolar, lira, kuruş, lîret vb.

[GÖSTER](#)

Örnekleri görmek için
butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

UYARI: Özel adlar yerine kullanılan "o" zamiri cümle içinde büyük harfle **yazılmaz**.

UYARI: Müzikte kullanılan **makam ve tür** adları büyük harfle **başlamaz**:

27. Yer, millet ve kişi adlarıyla kurulan birleşik kelimelerde sadece özel adlar büyük harfle başlar:

Örnekleri inceleyelim:

acemaşiran, acembuselik, hicazkâr, türkû, varsağı, vb.

Örnekleri inceleyelim:

Antep fıstığı, Brüksel lahanası, Frenk gömleği, Hindistan cevizi, İngiliz anahtarı, Japon gülü, Maraş dondurması, Van kedisi vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

Ç. Belirli bir tarih **bildiren** ay ve gün adları **büyük harfle** başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- 29 Mayıs 1453 Salı günü,
- 29 Ekim 1923;
- 28 Aralık 1982'de göreve başladı.
- Lale Festivali 25 Haziran'da başlayacak.

Belirli bir tarihi **belirtmeyen** ay ve gün adları **küçük harfle** başlar:

Örnekleri inceleyelim:

- Okullar genellikle eylülün ikinci haftasında öğretime başlar.
- Yürütme Kurulu toplantılarını perşembe günleri yaparız.

D. Tabela, levha ve levha niteliğindeki yazılarda geçen kelimeler **büyük harfle** başlar:

Örnekleri inceleyelim:

Giriş, Çıkış, Müdür, Vezne, Başkan, Doktor, Otobüs Durağı, Dolmuş Durağı, Şehirler Arası Telefon, 3. Kat, 4. Sınıf, 1. Blok vb.

GÖSTER

Örnekleri görmek için butona tıklayın.

Büyük Harflerin Kullanıldığı Yerler

E. Kitap, bildiri, makale vb.nde ana başlıktaki **kelimelerin tamamı**, alt başlıktaki kelimelerin ise **yalnızca ilk harfleri** büyük olarak yazılır.

F. Kitap, dergi vb.nde bulunan resim, çizelge, tablo vb.nin altında yer alan **açıklayıcı yazılar** büyük harfle başlar.
Açıklayıcı yazı, cümle niteliğinde değilse **sonuna nokta konmaz**.

